

ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ

លោកស្រី និសា អាក្រាវ៉ាល ប្រធានគ្រប់គ្រងធនាគារពិភពលោកប្រចាំប្រទេសកម្ពុជា

សេចក្តីប្រកាសជំនួសមុខឱ្យដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់នៅក្នុង

កិច្ចប្រជុំគ្រប់គ្រងពិគ្រោះយោបល់ឆ្នាំ ២០០៦

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ សហការី លោក និងលោកស្រី !

ខ្ញុំមានកិត្តិយសសូមថ្លែងជំនួសមុខឱ្យដៃគូអភិវឌ្ឍន៍របស់យើងទាំងអស់ នូវការកត់សំគាល់មួយចំនួនលើការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (PFM) ។ នេះគឺជាឱកាសសមស្រប នៅពេលដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាកំពុងរៀបចំសម្ពោធការពិនិត្យសារឡើងវិញប្រចាំឆ្នាំនូវកម្មវិធីកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈរបស់ខ្លួន ដែលត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយជាលើកដំបូង ដោយសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន នៅមុនពេលកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់ឆ្នាំ ២០០៤ ។ កំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈគឺជាគ្រឹះសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យធនាគារ និងស្ថិតនៅជាស្នូលនៃផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជាយុទ្ធសាស្ត្រថ្នាក់ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (PFM) ប្រកបដោយគណនេយ្យភាព និងតម្លាភាពគឺជាកត្តាកំណត់គន្លឹះនៃសមត្ថភាពរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការសំរេចគោលដៅទាំងឡាយរបស់ខ្លួន។

មុននឹងវិលទៅរកការវាយតម្លៃរបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ និងសេចក្តីសង្ឃឹមលើកម្មវិធីកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតនិយាយបន្តិច ពីសូចនាករនៃការត្រួតពិនិត្យ ដែលត្រូវបានយល់ព្រមរួចហើយនៅកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់លើកចុងក្រោយ និងពីសូចនាករថ្មីដែលនឹងស្តើងឡើងនៅពេលកិច្ចប្រជុំនេះ។ ខ្នាតម្ចាស់គោលដែលកំណត់ឡើងនៅឆ្នាំ ២០០៤ សំរាប់ឱ្យក្រុមការងារគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (PFM TWG) អនុវត្តកិច្ចសន្យានយោបាយទី១ (Platform I) នៃកម្មវិធីកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (PFM) របស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងរយៈពេល ១២ ខែ ដំបូង។ ការអនុវត្តន៍ប្រកបដោយជោគជ័យនៃកម្មវិធីដែលគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ នឹងមានវិសាលភាពធំធេងបែបនេះត្រូវផ្អែកលើតម្រូវការបុរេលក្ខខ័ណ្ឌដែលពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថាប័ន ហិរញ្ញវត្ថុ និងការគ្រប់គ្រង។ ចំពោះបញ្ហានេះ សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន បានតុលបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ក្នុងសន្ទរកថាក្នុងពេលថ្មីៗនេះថា ការអនុវត្ត កម្មវិធីគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (PFM) កំពុងតែប្រព្រឹត្តទៅ និងថា៖ “តម្រូវការបុរេលក្ខខ័ណ្ឌទាំងអស់ ត្រូវបានដាក់ឱ្យមាននៅនឹងកន្លែងរួចហើយ ដូចជា ការប្តេជ្ញាចិត្តខាងផ្នែកនយោបាយ ភាពជាម្ចាស់លើផ្នែក

គ្រប់គ្រង និងបច្ចេកទេស ការកែលំអកត្តាលើកទឹកចិត្តបុគ្គលិក យន្តការសំរួលសំរួលផ្ទៃក្នុងរដ្ឋាភិបាល យន្តការសំរួលសំរួលរវាងម្ចាស់ជំនួយនានា និងការផ្តល់មូលនិធិ” ។

ជាលទ្ធផល គ្រឹះដីវិស័យមួយត្រូវបានសាងឡើង ដើម្បីពង្រីកកំណែទម្រង់ឱ្យកាន់តែខ្លាំងក្លាថែមទៀត៖ (១) ការធ្វើផែនការ ការត្រួតពិនិត្យ និងការរៀបចំចាត់ចែងធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្តទាំងឡាយ ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយគណៈកម្មាធិការកំណែទម្រង់ កំពុងតែដំណើរការឆ្ពោះទៅកាន់ស្តង់ដារកំរិតខ្ពស់មួយ (២) គោលនយោបាយជ្រើសរើសតាមរូបមន្តគំនិតផ្តួចផ្តើមផ្តល់ប្រាក់បៀវត្សដោយផ្អែកលើស្ថាវ័យ (MBPI) បាននាំឱ្យរើសបានយ៉ាងសមស្របនូវបុគ្គលិកដែលល្អប្រសើរបំផុត និងឆ្លៀតវៃបំផុតក្នុងក្រសួង និង (៣) ការប្តេជ្ញាចិត្តខាងផ្នែកនយោបាយ និងផ្នែកគ្រប់គ្រងនៅតែមានកំរិតខ្លាំងក្លាដដែល ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍របស់អ្នកត្រូវបានលើកទឹកចិត្តដោយការអភិវឌ្ឍទាំងនេះ ហើយយើងសូមអបអរសាទរចំពោះរដ្ឋាភិបាលដែលបានដាក់ឱ្យមាននៅនឹងកន្លែងនូវក្របខ័ណ្ឌការងារស្ថាប័នដីវិស័យ សំរាប់ធ្វើឱ្យកំណែទម្រង់មានដំណើរការទៅមុខ ហើយយើងរំពឹងថា នឹងមានការបង្កើន ល្បឿននៃការអនុវត្តន៍ ។

សូចនាករនៃការត្រួតពិនិត្យរួមឆ្នាំ ២០០៦ ដែលជាបច្ចុប្បន្នភាពរបស់សូចនាករឆ្នាំ ២០០៤ មានលក្ខណៈគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និងអាចបត់បែនបាន ។ លើសពីនេះទៅទៀត សូចនាករនេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីការប្តេជ្ញាចិត្តនៃសុខដុមភាវូបនីយកម្ម និងការតំរូវការរបស់យើង ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងក្នុងវេទិការអន្តរជាតិនានា ។ ការវាយតម្លៃសូចនាករនៃការត្រួតពិនិត្យរួម (JMI) នេះទាមទារនូវយន្តការវាយតម្លៃដែលគួរទុកចិត្ត និងកំរងសូចនាករនៃការអនុវត្តន៍ការងារ ដែលព្រមព្រៀងរួចហើយ ។ ការពិនិត្យសារឡើងវិញប្រចាំឆ្នាំនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (PFM) ដែលកំពុងរៀបចំសព្វថ្ងៃ បានសាងឡើងដោយផ្អែកលើរបាយការណ៍ការត្រួតពិនិត្យប្រចាំត្រីមាសលំអិត ដែលលេខាធិការដ្ឋានគណៈកម្មាធិការកំណែទម្រង់បានផលិតឡើង ចំណែកឯសូចនាករនៃការអនុវត្តការងារគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (PFM) ទាំង ១៤ ដែលដកស្រង់ចេញពីការងាររបស់លេខាធិការដ្ឋានសំរាប់ការចំណាយសាធារណៈ និងគណនេយ្យភាពហិរញ្ញវត្ថុនោះ ផ្តោតលើវិស័យអាទិភាពដូចខាងក្រោម៖ (១)ការកែលំអភាពគ្រប់ជ្រុងជ្រោយនៃថវិកា សមហរណកម្ម និងភាពប្រាកដនិយម (២)ការធ្វើឱ្យលូននូវដំណើរការអនុវត្តន៍ថវិកា ដើម្បីសំរួលការផ្តល់សេវា និង (៣) ការលើកតម្កើងការរៀបចំចាត់ចែងឥរិយាបថ និងគណនេយ្យភាព ។

ឥឡូវនេះ ខ្ញុំសូមបែរមកនិយាយពីការវាយតម្លៃលំអិតលើកម្មវិធីកំណែទម្រង់វិញម្តង ។ នេះគឺជាទស្សនៈរបស់យើងដែលថា ការលឿនលឿនជាមួយមានលក្ខណៈគួរជាទីពេញចិត្ត និងថា ផលប៉ះពាល់មួយចំនួនកំពុងត្រូវបានកត់សំគាល់ ទោះបីកម្មវិធីនេះស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៃការអនុវត្តក៏ដោយ ។ កម្មវិធីនេះបានចាប់ផ្តើមជាផ្លូវការនៅ

ដើមឆ្នាំ ២០០៥ ប៉ុន្តែការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន និងគំនិតផ្តួចផ្តើមផ្តល់ប្រាក់បៀវត្សដោយផ្នែកលើស្មាដៃល្អ (MBPI) ថ្មី បានចាប់ផ្តើមនៅចុងឆ្នាំទៅមិញ។ លើសពីនេះទៅទៀត វិធានការគន្លឹះមួយចំនួនសំរាប់ធ្វើឱ្យកំណែទម្រង់ទាំងឡាយ ក្លាយជាប្រព័ន្ធ - ដូចជា ការធ្វើឱ្យដំណើរការអនុវត្តវិភាគសភាពល្អ - នៅមានភាពយឺតយ៉ាវ។ ប៉ុន្តែ រដ្ឋាភិបាល បានធ្វើឱ្យមានការរៀនសូត្រទៅមុខមួយចំនួន៖ ដូចជា ការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់សុទ្ធមានការកែលម្អ ដូចដែលបានឆ្លុះ បញ្ចាំងក្នុងទិដ្ឋភាពនៃការប្រគល់ប្រាក់ប្រកបដោយភាពប្រសើរជាងមុន ដំណើរការលទ្ធកម្មបានប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងល្អ ប្រាក់ចំណូលពន្ធដារបានកើនឡើងយ៉ាងសំបើម ទំរង់ថ្មីនៃគណនី និងការបែងចែកវិភាគជាប្រភេទត្រូវបានរៀបចំ រួចរាល់សំរាប់ការអនុវត្ត រដ្ឋបាលគយ និងរដ្ឋាករកំពុងមានភាពប្រសើរឡើង និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធទាំង ៥ បានបង្កើត នាយកដ្ឋានសវនកម្មផ្ទៃក្នុង។

ដោយមើលទៅមុខ បញ្ហាប្រឈមដ៏ធំធេងគឺស្ថិតនៅចំពីមុខយើង។ ការបង្កើនល្បឿនកំណែទម្រង់នៅតែជាការ ចាំបាច់ដដែល។ ការធ្វើឱ្យសកម្មភាពដែលនៅសេសសល់មួយចំនួន ដែលគាំទ្រដោយគំរោង “មូលដ្ឋានសំរាប់កំណើន សំរាប់កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ” (PRGF) និងគំរោង “កិច្ចប្រតិបត្តិការគាំទ្រការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ” (PRSO) បាន សំរេចនោះ គឺជាបញ្ហាអាទិភាព។ ជាពិសេស វិស័យដូចខាងក្រោមនេះត្រូវការការរីកចំរើនយ៉ាងឆាប់រហ័ស៖

- ការលើកតម្កើងសមត្ថភាពរបស់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និងនីតិបុគ្គលថ្នាក់ខេត្តដើម្បីគ្រប់គ្រងតាមប្រព័ន្ធលទ្ធកម្ម វិមជ្ឈការ និងការពង្រឹងតួនាទីត្រួតពិនិត្យរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។
- ការធ្វើឱ្យល្អនូវដំណើរការអនុវត្តវិភាគនៅក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និងរដ្ឋអំណាច មូលដ្ឋាន។
- ការបង្កើនការប្រើប្រព័ន្ធធនាគារសំរាប់ការប្រមូលពន្ធដារ និងពន្ធគយ សំរាប់ការបង់ប្រាក់របស់រដ្ឋាការទៅ ឱ្យអ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងសំរាប់ការបើកប្រាក់បៀវត្សមន្ត្រីរាជការ។
- ការដោះស្រាយដោយសំរេចអារកាត់នូវបញ្ហានៃការចំណាយដែលជំពាក់បុសពេលកំណត់។
- ការកែលម្អការប្រមូលប្រាក់ចំណូលក្រៅពីពន្ធដារដោយរដ្ឋបាលគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ដែលរួមមានការយឺតយ៉ាវក្នុង ការប្រមូលនៅគ្រប់ថ្នាក់ទាំងអស់របស់រដ្ឋាភិបាល។
- ការពង្រឹងគណនីធនាគាររបស់ម្ចាស់ជំនួយ និងរបស់រដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងការផ្ទេរគណនីរបស់រដ្ឋាភិបាលទៅ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (NBC)។
- ការរៀបរៀងប្រព័ន្ធពន្ធដារអន្តរស្ថាប័នរដ្ឋអំណាចសមស្រប ដើម្បីគាំទ្រកំណែទម្រង់វិមជ្ឈការ និង វិសមាមជ្ឈការរបស់រដ្ឋាភិបាល។

- ការបន្តអនុវត្តទម្រង់វេទនាសម្ព័ន្ធទីសំរាប់ដំណើរការរបស់នាយកដ្ឋានពន្ធដារ និង
- ការកែលម្អការត្រួតពិនិត្យការបង្កើតមន្ត្រីរាជការ នៅក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ។

បញ្ហាប្រឈមមួយទៀត - និងក៏ជាកលានវត្ថុភាពដ៏ចំណែកដែរ នោះគឺគំនិតផ្តួចផ្តើមផ្តល់ប្រាក់បៀវត្សដោយផ្អែកលើស្ថាវ័យ (MBPI) ។ នេះគឺជាកម្មវិធីប្រកបដោយគំនិតថ្មី និងផលចំណេញប្រកបដោយសក្តានុពលមានកំរិតខ្ពស់។ ប៉ុន្តែ ការផ្លាស់ប្តូរវប្បធម៌នៃការរៀបចំវេទនាសម្ព័ន្ធ និងមិនអាចកើតឡើងក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីនោះបានទេ។ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា ដឹងច្បាស់ពីហានិភ័យទាំងឡាយ តែជឿថា ដោយមានការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្ន និងការគ្រប់គ្រងដែលអាចទប់ស្កាត់ហេតុការណ៍អាក្រក់មុននោះបាន គំនិតផ្តួចផ្តើមនេះនឹងទទួលបានជោគជ័យ ។

យើងក៏ដឹងក្នុងចិត្តដែរថា យើងត្រូវការកសាងលើការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់យើងផ្ទាល់ ដើម្បីកែលម្អការសំរួលរវាងម្ចាស់ជំនួយទាំងឡាយ។ យើងនឹងធ្វើការងារនេះ។ យើងក៏នឹងធ្វើការជាមួយឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក និងលោកស្រី ដើម្បីកែលម្អប្រសិទ្ធភាពនៃជំនួយរបស់យើង ពិសេសការនេះនៅតែជាគោលដៅគន្លឹះដដែល។ ប៉ុន្តែយើងសូមពន្លឿនឱ្យឃើញច្បាស់ពីសេចក្តីត្រូវការនៃការលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ការសំរួលរវាង និងការពិគ្រោះយោបល់ រវាងស្ថាប័នរដ្ឋបាល ជាពិសេសរវាងការត្រួតពិនិត្យរបស់រដ្ឋាភិបាលកណ្តាល និងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ ។

ដោយមើលឆ្ងាយទៅអនាគត ខ្ញុំសូមគូសបញ្ជាក់ពីសារៈសំខាន់នៃជោគជ័យនៃកម្មវិធីកំណែទម្រង់នេះ បើការចាត់ស្ថានបច្ចុប្បន្នពីលំហូរប្រាក់ចំណូលនៃប្រេងកាតនាពេលអនាគតនេះក្លាយជាការពិត។ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ (PFM) ដែលគួរបញ្ចាំងពីស្តង់ដារអន្តរជាតិល្អប្រសើរជាងគេបំផុត គឺជាដំណោះស្រាយជានិរន្តរភាពតែមួយគត់សំរាប់ធានាឱ្យប្រទេសកម្ពុជាជៀសផុតពីវិបត្តិនៃ“មហន្តរាយនៃធនធាន” ។

យើងទទួលស្គាល់ថា ហានិភ័យអាចកើតមានជាប្រភេទ៖ ដូចជា ការលំបាកនៃការអនុវត្តន៍នឹងកើតមានឡើងមានឧបសគ្គផ្នែកសមត្ថភាពនានា និងមានការទាមទារឱ្យមានការត្រួតពិនិត្យកម្មវិធី។ ប៉ុន្តែ នៅពេលជាមួយគ្នានេះ គ្រឹះដ៏រឹងមាំនៃទម្រង់ និងការរៀបចំចាត់ចែងការគ្រប់គ្រងត្រូវបានដាក់ឱ្យមាននៅទីនៃកន្លែងរួចហើយនោះ នឹងផ្តល់នូវក្តីសង្ឃឹម។ យើងសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា នឹងឈរនៅទីនេះក្នុងកិច្ចប្រជុំពិគ្រោះយោបល់លើកក្រោយ និងអបអរសាទរចំពោះរដ្ឋាភិបាលដែលបានសំរេចក្នុងការបំពេញកិច្ចសន្យានយោបាយទី១ (Platform 1) - និងការបង្កើតឱ្យមានថវិកាដែលត្រូវជឿទុកចិត្តបាន។

សូមអគុណ